

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“ a vobis institutum ad catholicarum patriam proposita promovenda, id equidem probamus libenter (Az általalatok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhhoz, 1895. március 6-án.)

Előfizetési árak: 1 évre 12 kor., 1/2 évre 6 kor., 1/4 évre 3 kor. Egyes szám ára 10 fill.	Felétős szerkesztő: BILKEI FERENC.	Megjelenik: kétden, csütörtökön és szombaton este. Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Szent-István-ter 1. Egyes számok kaphatók: a dohányzószékben.
--	--	---

Október hatodika.

Az őszi hervadás korszaka.
A sápadtan haldokló, hulló faleveleké,
a bucsuztatót sirdogáló őszi szellőé.

A bánaté.

Az emlékezésé.

A nem felejtésé.

Ötvenkilenc esztendővel ezelőtt a mi nagy tragédiánk utolsó felvonásában a zsarnokság dühöngő önkénye megtanított bennünket arra, hogy ne tudjunk feledni. Tizenhárom hősnünket, nemzetünk virágait, a magyar hadsereg tölgyfakoszorus vezéreit akarta meggyalázní a mai kor legszégyentesebb halálával, a bitófával. Akarta, hogy a szegény bélyege ott égjen minden magyar ember arcán, akinek jussa van ehhez a földhöz, aki szíjja ezt a levegőt.

Akarta, hogy Európa szemé rajtunk nyugodjon, hogy minden nemzet fia szemlélhesse a mi letiprásunkat, golyótól rongyos, háromszintű-nemzeti lobogónk sárbakeverését. Hogy mindenki lássa: mi a sorsa annak a nemzetnek, amely az erővel szemben föl merészeli emelni a jog fegyverét.

S mindezt a „Gotterhalte“ hangjai mellett cselekedte.

Emlékeztünk. Emlékeztünk. És nem is tanuljuk meg a feledést soha. S a mit mi érzünk, azt fogja érezni a késő utókor nemzedéke is, mind valamennyi, akit a

szíve ideköt ehhez az árva, üldözött nemzetéhez.

Ez a nap, az a „Gotterhalte“ megrázza a lelkünket, kifacsarja a könnyet a szemünkből, összeszorítja az öklünket és nagy igazságokra tanít.

Háromszáz esztendő hűségünknek, a trónhoz, a király szent személyéhez, ezer esztendő alkotmányunkhoz való ragaszkodásunknak jutalma lett mindez, hogy el kellett véreznünk nemzetünk legjobbjainak, akikre legbűszkébbek voltunk, akiket vezetőreinknek neveztünk.

S mindehhez harsogott az őszi szél sirató akkordjai mellett: Gott erhalte — tartsa Isten, óvja Isten az osztrákok császárját.

Tudod magyar, hogy mit jelent ez? Az osztrák moloch feni rád a fogát. Telhetetlen gyomra téged is meg akar emészteni. Hogy ne legyen függetlenség, hogy ne legyen önállóság, hogy csak keze, lába, munkálkodó szíve légy azért, hogy ő nyugodtabban emészthesen. Ez volt a vezető eszméje háromszáz esztendőn keresztül, ezért törte magát a férfi erőszakoskodása, az asszony könyé és furfangja, ezért gázolt a véredben, a véres lobogódon, az összeroncolt holttestek élettelen, de nekünk szent halmain.

És változott-e azóta az osztrák?

Sem azelőtt, sem azután nem volt más.

Lobogója mindig a fekete-gyász és a sárga gyűlölet volt.

Keserűséggel látjuk ezt most is, mikor a gyűlölködő móstoha testvérrel kiegészzeni akarunk. Magyarország csak zseb az osztráknak, élőködik rajtuk, mint fagyöngy a fán. Most nem bitófán törí a fejét, hanem anyagi létünkben tesz bennünket tönkre. Pénzügyi viszonyainkat teljesen aláaknázza. Kereskedelmünk semmi, iparunk oly gyenge, hogy mindenütt idegen forrásokra kell támaszkodnunk. A földünk, az aranykalással ékes rónáság, tüzes bort, lángot termelő világhírű szőlőink, arannyal dús bányáink hasznát ő vágja zsebre. Kifosztott koldusok vagyunk s az osztráknak fáj még a koldusfalat is, azt is ki akarja marni a kezünkből.

Hatalmunk vele szemben semmi.

Mire támaszkodunk vele szemben? A hadsereg nem érti a nyelvünket, nem hallja nemzeti eszményeinket; nem látja a nemzeti lobogónkat, kardra, puskára, ágyura nem támaszkodhatunk, hiszen minden az osztráké. És hozzá még keserűséggel elmondhatjuk, hogy ennek mindnek az elvesztését, minden fegyveres hatalmunkból való kinullázásunkat saját fiainknak, a Tiszáknak s a vele egy huron pendülő liberális rendszer oszlopainak köszönhetjük.

Az október hatodika kétszeres gyász nekünk. Gyászos multunknak és szomorú

A pesti leány.

— A Fejérmegyei Napló tárcája. —

Alisz azzal a gondolattal hajtotta le szőke fejcskáját fehér párnájára, hogy holnap falura mennek. Soh' se látott még igazi falut s így ezer meg ezer képet festett meg róla képzetében: Először is persze a korzót gondolta el, mely végig van ültetve lombos fákkal, virágos bokrokkal, mert hát korzó csak falun is van; aztán nagyon természetesnek találta, hogy rajta fess hadnagyok is lesznek, akik a szolgálatot itt teljesítik. Kíváncsi volt a divatüzletekre is: vajjon jobban kiténtetik-e a falusi ruhák a női idomokat, mint a pestiek; vajjon jobbról-balról vagy mindkét oldalról fogják-e fel ruhájukat a falusi leányok. Milyenek lehetnek ott a színházak, milyen darabokat fognak adni: bizonyára ott is lesz egy kis pikáns izűk, mert enélkül mit sem ér ez a szindarab. Milyen lehet ott a napi élet? Hát föltétlenül lesz Rózsikának valamire való könyvtára, melyben lesz egy pár Zola-regény, vagy néhány frivol francia történet; mert ezekből tanulhatnak a lányok. No a találgatás meg épen nagyszerűen sikerülhetnek a pagonyokban, berkekben, ha pedig még az estélyeket is füszerezni fogják a bepezsgőztött gallérok néhány párisi történetkével, — mert ilyenkor bátrabbak az urak — akkor igazán érdemes lesz ott néhány hetet tölteni. Mi is érdekelhetne ezeken kívül egy fővárosi leányt, hisz ilyen a művelt úri életmód.

Ilyen gondolatok közt aludt el a szép szőke Alisz s almodott tovább a faluról.

Másnap tiszta júliusi napon érkeztek meg a faluba. Könnyű nyitott kocsit várta őket az állomáson s kilovagolt elébük a rokon fia, Pista is. Alisz és mamáját már az utazás is megtörte s most, hogy a kényelmetlen járművet megpillantották, egészen od lettek.

— Jaj Pista fiam — szolt a mama a leányhoz — miért nem hoztál zárt kocsit, hisz meghalunk ebben a nagy hőségben.

— Nincs nálunk olyan, Anna néni; mi örülünk, hogy ránk sít nap, nemhogy elzárnánk édes melegt magunktól.

— Mamám, menjünk inkább be flakkeren, — kockáztatta meg Alisz.

— Hja kedves Aliszka, nem vagyunk ám Pesten, nincs minálunk flakker — magyarázta Pista.

Mit volt mit tenniük, felcseleztek a kocsi s a két tüzes paripa röpítette őket a poros úton.

Pista mellettük lovagolt s vigasztalta a kétségbeesetteket, kik a jó falusi pörbön fulladoztak.

Mikor a faluba beértek, a két dáma már félig holt volt; nem láttak, nem éreztek semmit, csak azt, hogy olyan bárbár környezetbe jutottak, melyben el kell pusztulniok.

Pedig Rózsika, Pista nővére ugy örült a pesti rokonoknak, különösen Alisznak. Az öreg Zágonyi is a magyar ember jó szívével fogadta őket, a felesége meg minden háziasszonyi tudományát összeszedte, hogy vendégei jól érezzék magukat.

Hanem mindhiába, azok aznap se nem ettek, se nem ittak, csak panaszkodtak, hogy fáj mindenük a kocsiástól, hogy tele a tüdejük az uti porral.

— Ejnye, de furcsa teremtések — gondolta magában Pista meg Rózsika is arra a meggyőződésre jutott, hogy ezekkel ugyan semmire sem fog menni; csak az öreg Zágonyi mondta meggyőződéssel:

— Majd megváltoztatja őket a falu.

Másnap az első napsugárral együtt Rózsika is bekukkantott Alisz szobájába, ki már ébren volt, mert hisz tegnap még fenn volt a nap, a mikor lefeküdtek.

— Hát maga már felcselezte Rózsika? — csodálkozott Alisz.

— Falun szegényen ám az, ha valakit a nap még ágyában talál, de mért magázol engem Alisz, hisz rokonok vagyunk. Öltözködj fel gyorsan, sok látnivaló van ilyenkor.

— De hogyan öltözködjem, ha nincs itt a mamám?

— Nem kell falun olyan nagy ceremonia, gyere csak, mindjárt segíték én neked.

Ezzel kiszaladt, hozott neki jó friss vizet a mosakodáshoz, melytől olyan szép piros lett az Alisz arca, mintha rózsát festettek volna rája. Aztán kontyba csapta a haját, ráadta a zöld virágos otthonkáját, elébe kötötte kis fehér köténykéjét, lábára kivarratos kis papucset húzott, fejére széles szalmakalapot tett s mikor így megnézte, nyakába ugrott, megcsókolta s ezt mondta neki:

— Most már a miénk vagy; nézz csak a tükörbe, magára ismerse-e?

— Oh, hisz én nem az vagyok, aki voltam!

— Persze; hogy nem, most már a miénk

Mai lapunk 6 oldal.

jelenünknek, vigasztalan jövőnknek örökké élő emlékeztetője.

Az ősz hangulatát, a sivó-rivó szellőt, a hulló sárga falevelet, a pusztulást, a reménytelenséget, legjobbjainknak pusztulását és kipusztítását kell látnunk.

Bilkei Ferenc.

A szocializmus és a szövetkezetek.

Elmondotta a VII. katolikus-nagyülésen WEICHER MIKLÓS törökbaloldali plebános.

A huszadik század a szocializmus jegyében született. Ez az a véres felhő, mely szüntelen ott kovályog fejnünk felett s pusztulással fenyeget bennünket, ha csak még idejében fel nem találunk egy újabb vihargyut, melylyel elűzhetjük vagy legalább is ártalmatlanná tehetjük ezt a mármár roánk szakadó veszedelmét. Ez az a Damokles-kard, mely vékony cérnaszálon függ felettünk, megzavarja legédesebb álmainkat, örökös nyugtalanságban izgatottságban tartja idegeinket. Ez az a véres kard, melyet körülhordoznak az országban, hogy fegyverre szólítsák az emberket, nem az ellenség — hanem saját testvére — tulajdon vére — sőt nem ritkán önmaga ellen. S hogy a paradoxon annál nagyobb legyen ez a fegyver akkor ő akkor gyilkol leginkább, mikor az ellenség leteszi a fegyvert, vagyis mikor a szocialisták beszüntetik a munkát! Ez az a halálos betegség, mely lassán ugyan, de annál biztosabban őli, ha csak meg nem találjuk azt a gyógyívet, azt a csodabalsamot, melytől új életre kel a már sorvadkozó emberiség.

Evtizedek óta török fejűek a tudósok, a vezérférfiak, kísérletezők, keresik az orvosságot de hát ez a fűnem a mezőn terem, ezt az orvosságot nem a patikában árulják. Hoznak törvényeket és az a törvény írott malaszt marad, vagy csak újabb ok az elégedetlenségre. A vulkán azért ki nem hűl, a láva a tűzhányó gyomrában ott habborog tovább. S miért? Mert nem képzelték el teljes gyógyulás mindaddig, míg a betegséget előidéző s azt terjesztő bacillusok végképp kiölve, elpusztítva nincsenek.

A szocializmus betegségét az elégedetlenség bacillusai szülték. S valljuk be, hogy ezek a bacillusok nem ok nélkül keletkeztek, hanem mintegy parancsszóra, megrendelésre termeltek azok. Egyrészt, mióta az emberiség létét a könyvek könyvében, a szentírásban megjelölt egyes utról, mióta elfeledte az isteni tant: „szerszékék egymást”

„aki legnagyobb közöttetek, az legyen a ti szolgátok” és „mélto a munkás az ő bérére” s másrészt, mióta újra feltámadt a kísértés: szellemi beledörögte a mítosz sejtő ember fülébe az egyszer már oly végzetessé vált szavakat: „non serviam nem akarok szolgálni, ur akarok lenni; egyenlővélek, hasonló hozzátok mindenben; mióta belénk költözött az élvezetvágy, reánk ült a tespedés” s kétszeres átokká vált a munka, melynek hiányosa pedig az ember megnevelése s melyre a megélhetésen kívül is százszoros szükség van, azóta oly buján teremnek az elégedetlenség bacillusai, mint soha azelőtt.

De van ennek egy más válfaja is, mely okát nem a társadalomban szükségképen fennálló ellentétnek, egyenlőtlenségnek, nem is az urhat-námságnak, hanem annak a részben természetes okokból előállott, részben egyes lelkiismeretlen kufárok által mesterségesen előidézett általános drágaságnak s ebből eredő elszegényedésnek köszöni. S míg az előbb említett betegségek egyedüli orvossága „viszterelő a krisztusi tanhoz”, ugy itt csak az ismert közmondást hangoztatom: „Segíts magadon s az Isten is megsegít!” Ha drága az élet, tegyük azt okos gazdálkodással, testvéries összetartással olcsóbbá; s ha minden áron mások filléreire pályázó, a szeretetet, irgalmat, becsületességet még hirtől sem ismerő kufárok közvetítik élelmiszereinket s használják ki siralmas helyzetüket, ugy ostort ragadva üzzük el őket s bizzuk ezt olyanokra, kiknek ugy szívé, mint mérlegét, ugy fölfát, mint krétáját a krisztusi szeretet vezérli.

Mindkettő elérhető s mind a kettő csakis ugy érhető el, ha minél több keresztény szövetkezet létesítünk. Különösen hangsúlyozom a „keresztény” jelzőt. Mert áldásnak tartok én minden szövetkezetet, akár Wildfeuer, akár Meskó, akár világi igazgatója azokat, de azért a magam részéről sohasem alakítanék olyan szövetkezetet, sohasem iratkoznám be olyan szövetkezetbe, melynek cégből hiányzik, ha már nem a „katolikus”, de legalább is a „keresztény” jelző. Hisz a kereszténység, a keresztény elvek, a keresztény szeretet szült minket. Csak nem tagadjuk meg az édes anyánkat? Hisz a keresztény a mi legnagyobb dicsőségünk, büszkeségünk! Csak nem bujunk vele az ágy alá? Isten ha valaha, ugy épen ma s ha valahol, ugy épen a szövetkezeteknél szükséges leginkább, hogy a keresztény jelleg kidomborodjék és ha már nem tehetünk keresztényre a cukrot, a sőt, a lisztet, azá akarom tenni legalább a szellemet. Mert most egy nagy embernek a szavait idézem — „a kereszténységnek nemcsak a templomban, iskolában és a káteban van szava, hanem a kenyérből, gabonárákban adóban törvénykezésben, mindenben, mert az

adó, a törvényhozás, a gabonaárak, a hitel, a kereskedés, az ipar végelemzésben mind attól függnek, vajjon kereszténység, vagy pogányságra a gyökerük”, hirdette már 15 esztendővel ezelőt egy szövetkezeti gyűlésen. — Prohászka Ottokár.

En a szövetkezetek létjogosultságát nem abban látom, hogy ha az a szövetkezet 20 krajcárért vesz valamit azt ne 50-ért adja, mint a zsidó, hanem elégedjék meg a rendes polgári hásszonnal. Ez sem megvetendő eredmény ugyan, de hát ezért még nem kell okvetlenül szövetkezetet létesíteni, ehhez értenek a becsületlen kofák is! En a szövetkezetek előnyét nem abban látom, hogy tisztességes polgári hásszon mellett is még dividendát, sőt még vásárlási visszatérítést is nyújthatnak tagjainknak. Nálam már a nép is van annyira felvilágosult, hogy nem is reflektál a dividendára s mikor egyik esztendőben bizonyos aggodással terjesztetem elő az ugyancsak csekély tiszta nyeresémet feltüntető mérleget, nagy vigaszára volt lelkiemnek, mikor az én okos németjeim azt mondták: „Nem dividenda kell nekünk, hanem szövetkezet s ha ráfizetünk, még akkor is fenntartjuk azt, mert tudjuk, érezzük, hogy oly szükséges az nekünk, mint a mindennapi kenyér.” Szerintem az sem legfőbb előnye a szövetkezetnek, hogy mintegy üdvös kerékkötő állanak a többi kereskedőknek sokszor tisztán csak a haszonvágygyal, de nem egyuttal a kényszerűséggel is megokolt áremelési törekvésekkel szemben, mint például nálam, hol már ismételtlen is kartelbe léptek volna a kereskedők, keresztények, zsidók vegyesen s emelték volna az árakat közösen minden különböző ok nélkül, ha a szövetkezet ezen pusztán egoisztikus törekvéseknek a maga hatalmas „veto”-jával, illetve csendes tartózkodásával utját nem állta volna.

En a szövetkezeteket egy sokkal magasabb erkölcsi szempontból nézem és becsülöm, mint iskolákat, mint nevelőintézeteket, melyek hivatala vannak átgymni-átalakítani, megreformálni, tiszta levegővel megtölteni egyik legszükségesebb, de mindezeideig legelhanyagoltabb és csupa kényelemszeretettel, vagy rosszul magyarázott „tűrelmesség”-ből hitvány alkuszokriák átengedett foglalkozási teret, a kereskedelmet! De éppen mert iskoláknak tartom a szövetkezeteket, azaz a — mondják — fanatizmussal, mellyel rajongok, mellyel küzdök a hivallásos iskolákért, ugyanazzal a fanatizmussal követelem egyuttal a „szövetkezetek „keresztény” jellegét. Mert enélkül taníthatunk, de nevelni nem fogunk, zsebvághatjuk a dividendát, de nem nemesedünk, meglehetik a zsebünk, de bizonyosan üresen marad a szívünk.

Az első tehát, amit a szocializmusnak, ennek a modern betegségnek gyógyítására szükségesnek vélek, az, hogy megerősödhessünk anya-

vagy; de gyere csak ki az udvarra s nézd meg milyen vig élet folyik már ott.

Ezzel kézen fogta s megmutogatott neki mindent. Az udvaron jámbor ökröket fogtak be a bérések s nagy ostopattogatással vonultak ki a mezőre.

Mikor Rózsika megjelent kis kosarával a galambduc alatt, egyszerre lerepültek a galambok s jóízűen kopogtatták föl a piros buzaszemeket. Némelyik olyan szelíd volt, hogy rászállott a vállára s kezéből evett.

— No jer ide Alisz, simogasd meg ezt a szép fehérét.

— Jaj, de aranyos jószág — mondta Alisz elragadtatva — hát ilyen szelidek itt a galambok?

— Csak jót teszünk velük, hát viszont szeretnek.

Ezután összehitta Rózsika a tyukokat, a libákat, a kacsákat. Kiszórta nekik a magot; no leit erre palália! Eszeveszett kopogtatással igyekezett mindegyik a maga részét kienni s ha véletlenül egy szem után ketten kaptak, az erősebb jót koppintott a gyengébb fejére. A libák erős csőre elől vitéz ugrásokkal, menekültek a tyukok; némely hős kakaska azonban hátulról megkoppintotta a gunár farkát, persze e merénylet után ész nélkül ellillant. A gyáva kacsákat viszont a tyukok szorították el, melyek ismét a gyöngébb csibéken töltötték ki boszujukat.

Olyan jóízűen kacagott mindezekben Alisz, hogy a könnyei is kicsordultak. Bizony a frivol opérettek tréái kismiskák a falusi életben előforduló konikumokkal szemben.

Rózsika virágjainak öntözésénél már Alisz is segített; kicsi kannájával szorgalmasan hordta a vizet a rózsatövekre.

Epen ekkor jött ki mamája Zágonyival s megpillantván a két leányt, szemrehányást tett ennek, hogy a másik lányát nem is mutatta be neki. Vig kacagás hangzott föl erre a lányok ajkain:

— No már igazán megfalusiasodtam, hogy a mamám sem ismer rám! — kiáltott kipirulva Alisz.

Lett erre csodálkozás: a mama, meg a háziasszony nem tudtak hova lenni meglepetésükben, csak az öreg Zágonyi mormogta:

— Már tanítgatja a falu, no meg az én okos kis Rózsikám.

Pista is megérkezett ezalatt hóka lován a mezőről s kivette a csodálkozásból. Két mezei virágbokrélat is hozott; egyet Rózsika nővéreinek, a másikat Alisznak.

— Köszönöm! — mondá ez. — Ugy-e nem is illenék ez máshova, mint ebbe a szalma kalapba?

— Igy igazán szebb vagy, — felelt a leány s nagy sötét szemei fölcillantak.

— Hízogó! — nevetett Alisz, de azért elpirult.

Ezek után reggeliztek ültek, mely a tejen, kávéval frissen köpült vajból, meg lépes mézből állott. Kitérően izlett Alisznak a kis munka után.

Reggeli végeztével az öreg Zágonyi befogatott. Alisz nagyon vig volt; ma már nem bán-

totta az uti por, se a nap tüze. Mikor kiértek a mezőre, meg volt itt-ott egy-egy ezerszínben égő harmatsepp a fűszálakon, még dalos pacsirta is énekelt a kék levegőben. Végignézték a szorgalmas aratókat, kiknek mindegyikéhez volt Zágonyinak egy-egy barátságos szava. Édes nóták mellett dültek a rendek, emelkedtek a kepék. Alisz lelkét a kék ég, a hullámzó kálászenger, a szivbeli magyar nóta egészen megbabonázta. Kezde érezni, hogy a mező, a természet az igazi otthona az embernek. Ilyen gondolatok érdeklődése közt multak napjai.

Ki-ki jártak a határba hármasával: a két testvér, meg Alisz. Annyi szépet tudott mesélni Pista a ravasz szürkület bubájosságáról: mint változik át rózsás pirkadattá, bíboros hajnállá, hogyan lesz belőle napfényes reggel, gyémántos nappal; vagy a szelíd-báránylegéről, a melyből bánatos eső, felhő, sötétkeblű zivatar, féktelen szélvész, csattogó villám, ijesztő menydörgés lesz. Megtanította a kis mag életére: mint törí át a föld kergét, mint lesz belőle cserje, bokor, fácska s fészket adó lombos öreg fa.

Beszélt neki pettyes madártojáskákról, melyekből pelyhes madárka, szivvidító dalos lesz. Hozott neki kis buksi nyulat, meg gyáva tüskés sünt; hogy örült Alisz az egyiknek, mint jkedeztek a másiktól.

Ekként a természet apró, nemes örömei lassan-lassan belopták annak szeretetét szívébe s elfeledték vele mindazt, a mihaszna élvezetet, melyben a főváros részestette. Most kezdte igazán sejteni, hogy mi teheti az embert iga-

glag: mint Dánia, melyet a szövetség pár év alatt Európa legjobb módú népévé emelt, vagy mint Anglia, mely hogy első kereskedelmi országa a világnak, azt éppen a szövetségi ténen elért nagy sikereinek köszönheti. A második, hogy ezek a szövetségek ne szüntelen, se hideg se meleg, hanem igenis kimondottan keresztény szövetségek legyenek, hogy az élelt anyagi jólétet, keresztény szellemben legyünk képesek felhasználni. S a harmadik, hogy vonjunk minden szövetséget egy kalap alá, alkossunk valamennyi föl egy kompakt szervezést, s ha szükség van az egyes szövetségekre, mert a szövetségekben, az összetartásban, az egyesülésben az erő, úgy hozunk, szövetségbe minden szövetséget s egyesítjük azokat egy erős, hatalmas, életképes központ által. Ez legyen a szív, mely egészséges vért küldjön a legtávolabb fekvő vidéki szövetségekbe is. Ez legyen a fej, mely az egyes tagokat dirigálja, vezeti, azok működési körét megszabja. Ez legyen a gyomor, mely befogad jót rosszat egyaránt, ezt kilöki, azt pedig az őssz javára értékesíti.

Van-e szükség központra? Van-e szükség arra, hogy minden egyes szövetséget — de kivétel nélkül — a központhoz csatlakozzék? Lehetem meggyőződésével mondom, hogy van! Részletesen ennek előnyeit nem akarom, hisz akkor sohasem lennék kész szerény felszólalással, de én azokat a szövetségeket, melyek központ nélkül, csak úgy egyedül állanak a nagyvilágban, mindig úgy tekintetem mint egy hatalmas fatörzsnek levágott ágait, melyek egy ideig még vegetálnak, tán zöldelnek is, de virágot, gyümölcsöt már nem hoznak s előbb-utóbb elszárgulva, lisztnyulva fonnynak, pusztulnak el! Sőt ez áll többé-kevésbé azon szövetségekről is, melyek csak úgy névleg, csak úgy „pro forma” tartoznak még a központ köteleibe, tán hogy abból szellemileg táplálkozzanak, de ugyanazt viszont anyagilag már nem támogatják. S miért? Mert a központ drága, a központ szigorú, a központnál rendelkezések fordulnak elő” stb.

Hát én elismerem, tapasztaltam magam is, hogy a központnál is fordulnak elő hibák — hisz emberi intézmény! — és én sokkal könnyebben végezhetnék feladatommal ha azt tüztem volna ki magam elő, hogy e hibákról beszéljek. Hisz nincs könnyebb dolog a világon, mint kritizálni és különösen, kritizálni azt, amihez nem sokat értünk! De egyrészt mérget veszek rá, hogy ezek a hibák rendesen nagyon is kiszinezve tálatatnak a jámbor igazgatói tagok elé egyesek által, kiknek egyáltalán nem tetszik az, hogy nem lehetnek feltélen urak egy rendelkezésként, mint a vezetékben s kik egyéni szabadságukat s hozzá anyagi hasznukat látják veszélyeztetve a Központ gyámködése, utmuta-

zán boldoggá. Pista ötmegyereve figyelte ezt a lelki átalakulást s iparkodott minél mélyebbre menni azt.

Már vagy két hónapja volt falun. Rózsika ezalatt bevezette a főzés mesterségébe is s az ügyes Aliszból csakhamar kitűnő magyar szakácsnő lett. Búszke is volt tanítványára Rózsika. A délutánokat szorgalmas varrogással, kézimunkákkal töltötték el az árnyékos veranda alatt; közben felhangzott csengő kacagásuk, mikor Alisz a pesti élet majomságairól beszélt Rózsikának.

— Látod Alisz, most már magad is nevelsz rajta.

— Persze neveltek, hisz most oly természetellenesnek tűnik fel előttem az ottani élet.

— A korzókot azokkal a nyurga katonatisztekkel, vékony lábszáru, görbehátú, cilenderes, mionoklis ficsurokkal milyen szép is lehet!

— Rózsikám ne emlegesd, mert megpukkadok a nevetéstől.

— Hát ti mit vihogtok már megint — szól rájuk az öreg Zágonyi, — bizonyosan szerelné a történeteket reggelt, mi?

— Nem, nem, — szabadkozta a lányok, de azért az öreg elfogja őket s büntetésképen tüpírosra dörzsölt arcukat reszelős szakálával.

A lányok erre még jobban nevetnek, úgy, hogy az öreg is kénytelen velük tartani.

— Mondjátok már meg, hogy mit vihogtok.

— A pesti korzón! — kacagja Alisz.

— Hát részint nevetni, részint siratni való az lányok. Úgy-e mégis: csak szebb a mi kor-

tása, felügyelete, ellenőrzése által. Ezt azonban csak lelkesmeretlen és — kimondom nyíltan — igazságtalan, tehát a szövetségek kárára spekuláló üzletvezetők tehetik, mert egy tisztakezű emberre sosem volt lealázó az ellenőrzés, sőt megnyugtató: az s meg győzők róla győződve, hogy a nagy többsége az üzletvezetőknek, akik tisztában vannak a szövetségek lényeges eszméjével, akik tudják, hogy minden egyes szövetséget egy oltár, amelyen meg kell hoznia áldozatát mindenkinek, aki ennek az oltárnak kenyérével táplálkozni is akar, ezek ha maguk részére némelykor egyénileg tán rossznak is, de még ilyenkor is, legalább is „szükségessé, rossznak” tekintik a Központot s szívesen elismerik, hogy viszont a Központ által gondoskodással az üzletvezetők részére terve vitt nyugdíjszabályzattal, részükre a tett rendelkezések után kiutaltványozandó százelékokkal s ujabban a biztosítások után elérhető jutalékokkal iparkodik az áldozatos fardozásukat és becsületes munkálkodásukat honorálni.

Másrészt azonban hisz épen arra való ez az évi hadgyakorlatok, hogy az év közben itt-ott tapasztalt hibákat barátságos megbeszélés — kölcsönös kimagyarazások után eltüntessük s mi valóban csak halával adódhatunk a Központ vezetőségének azért a jóindulatát, melylyel évenként összegyűjt bennünket s ő maga is eljön, köztünk egyrészt bebizonyítani, hogy azoknak az évközben inkriminált dolgoknak nagy része csak tévesen, vagy a kellő ismerethiányon alapszik, másrészt pedig odatartani hátát az esetleg csakugyan előfordult kisebb-nagyobb mulasztásokért.

Hát ennél többet — azt hiszem — még egy keresztény központtól sem követelhetünk! Rajtuk áll, hogy ezt a kedvező alkalmat mindkét oldalról ki is használjuk!

Legyenek ezek az évi összejövetel szemafórok, a szeretetnekiglyűlt őrtüzei, amelyek világánál majd megtaláljuk a biztos utat a másik táborba, abba a nagy kórházba, melyben a szocializmus beteg várják gyógyulásukat! Legyenek fény sugarak, amelyek segítségével a két ellentábor között is fognak találni közös érdekszállakat oly bőségekben, hogy ha azokat hozzáértő kézzel gyűjtögetjük, úgy e szállakból a legerősebb köteleket, a „vinculum charitatis”-t állítjuk elő. Legyenek mindmeggannyi lángoszlopok, amelyek fényénél fogjuk csak teljes nagyságában látni a magyarsági keresztény szövetségek lelkes elnökét, gróf Zichy Aladárt, ki új Markoniként használja fel a köztünk, a bennünk lakozó villamos erőt s ez az elektromos oszcilláció most terjed az ország egyik szélétől a másikig, ahol a Kohéres fel fogja és megérti a nagy üzenetet: „Isten a szeretet, a szeretet egyesít az egységben, a szövetségben az erő!” S ahol megértjük, ott egy új generáció lép a régi helyére, amelynek jelszava már nem

zónk, a falu fútécája; mikor este fel végig cammog rajta a csorda, végig kolompol a juhnyáj, mikor a székerek jönnek vig kocogással s a munkások boldog danával. A zsuroknál, a találkánál is szebb a domhát, cicázás, amikor esztharangszó után kimennek oda a legények és lányok s körtbe fogódzva vigadnak. S a színházknál is méltóbb helyiség az öreg templom, mikor vasárnaponként, ünneplőbe öltözvén, elme gyűnk belé az Istent dicsérni, halat adni a vett jókért.

A lányok most már komolyan hallgatták a jó apa szavait s Alisz szeméibe könnyek lopóztak. Épen ekkor lépett be Pista.

— Hát te miért sírsz Alisz? — kérdé esodálkozva.

— Azért, mert nagyon megszerettem a falut, a természetet.

— Ennek csak örülni lehet te kis bohó.

— Igen, de itt kell hagynom a nem-sokára!

A legény erre szintén elkomorodott, de csakhamar merész tűz gyűlt a szemébe, odalépett a leányhoz, megfogta a kezét s így szól hozzá:

— Hát ne menj el, maradj itt örökre!

Alisz megértette; odatértelték Zágonyi elé, ki áldólag emelte föl kezét, boldogan rebegte:

— Ismét egy megmentett lélek. Legyetek boldogok!

B. Nagy Lajos.

„le a csuhásokkal”, hanem „sursum corda” föl a szívekkel, föl egészen az Istenség! S akkor nem kell félnünk, hogy reánk szakad az a bészédem, elején említett — vészes felhő, cseppakkó óvadé az fel könyveppakké, melyekkel egy boldog, háts utókor fogja majd a szövetségi eszme lelkes harcosainak sírját — öntözgeini!

ÜDÖNSÁGOK

Üdözlés: enyhe, nyugaton elvete csapadék.

— Az Oltáregylet rendezéséi: szentmise a szeminkáriumi templomban holnap reggel 8 órákor tartatik még.

— Személyi hír. Dr. Prohászka Ottokár megyéspüspök, a ki az elmúlt napokban Pécsen vett részt a szabad tanítás kongresszusán — a mint értesültünk — szerdán érkezik vissza székvárosába.

— A szabad tanítás. Említettük legutóbb, hogy a szabad tanítás kongresszusára Pécsre városunkból négyen utaztak le: megyéspüspökünk dr. Prohászka Ottokár, dr. Platé Bonifác ny. főigazgató, dr. Reichardt Tamás és dr. Kass József. Mind a négy olyan férfi, a kiknek nevelésben világszeren, illetőleg Magyarországon régóta ismerik már. Búszkén olvassuk a lapokból, hogy a nagy munkából mind a négyen alaposan kivették a részüket, Beszédeiket, melyek kiváló tudásuknak, alapos képzettségüknek megnyilvánulásai, még a szociáldemokrata tanokkal túltöltött többség is kénytelen volt figyelmével hallgatni. Platé Bonifác dr. a kinek irodalmi működését, földrajzi népszerűségi, általában természettudományi munkáit, világszeren ismerik, a művészeti osztály elnökévé választotta.

Tudósainkra, a kik Székeshelyvár tudományos híret az ország színe előtt is kitüntették, mindannyian jóleső búszkeséggel tekinthetünk.

A gyűlésnek — sajnos! — nem egy kellemetlen kínóvása volt. A szociáldemokraták, a kik a nép oktatását a jövőre nézve teljesen a maguk számára szeretnék vindikálni, oly nagy számban és botrányos jelenetekkel szerepeltek, hogy még azt a csekély hitelt is eljártatták, a mit itt-ott sikerült a tisztességes társadalmi szemében kivívniok. Piktler ur, a háztalanok egyik apostóla; miaga köré gyűjtötte a magasztrú legényeket és oly éktelen zajt ütett, a milyénre a legidősebb jehókó izraeliták is búszkék lehetnek. Szóval: a hol érkeztek nem tudták győzni, ott kibálással akartak segíteni. Hiszen ez volt eddig is a tudományuk! És aztán ezek akarják megmenteni a tudományt Magyarországnak; ezek akarnak a szabadság védelmezői lenni; a kik még a gondolat és szólas jogát sem akarják ismerni.

— Uj doktor. Pottornyay László pesti-hídegyházi káplán a múlt héten a budapesti tudomány egyetemén a kánonjog tudorává avatták.

— Október 6. Az arádi vértanúk napja ez idén vasárnapra esik, azért a szokásos gyásznap 7-én (hétfőn) reggel 8 órákor lesz a Szt. Ferenc-rendiek templomban.

— Esküvő. Schmetzer Kálmán m. kir. honvédhadnagy ma október 5-én tartotta esküvőjét Szalay Ruzsák kisasszonnyal a ráposvári plébánia templomban.

— Az egyházmegye gyász. Pár esztendő alatt a székesfehérvári egyházmegye papságának körülbelül negyedrészt pusztította ki a halál. Ma egy újabb szomorú esetről kell beszámolnunk, a mely ismét oly férfit döntött ki az élők sorából, a kire még soká számíthatóit volna az egy-

házmegyei kormányzat. *Wejger Mihály* pesthidegkuti plebánus 56 éves korában hosszas szenvedés után visszaadta lelkét Teremtőjének. 1851-ben született Iszti-méren, 1875-ben pappá szentelték, különböző helyeken való segédlelkési működése után 1882-től 1886-ig fehérvári karkáplán volt, a honnan a pesthidegkuti plebániára küldte a főpásztot. Az ő buzgó működése alatt épült fel pár év alatt a mária-remetei templom, a mely a hidegkuti plebániához tartozik. Régóta szívbajban szenvedett, a mely tegnap kioltotta nemes életét. Temetése ma d. e. volt Pesthidegkuten óriási részvét mellett.

Lapunk a jövő héten nyomdai okok miatt hétfőn, szerdán, és szombaton fog megjelenni.

— **Vármegyei közgyűlés.** A vármegye törvényszéke a hó 7-én hétfőn tartja rendes közgyűlését. A 326 pontból álló tárgysorozat legfontosabb pontja: az üresedésben levő árvászéki ülnöki állás betöltése. Tegnapelőtt ugyanazon közgyűlésre egy póttárgysorozatot küldtek szét, amelyből kiemeltük a következőket: Dr. Horváth Gyula indítványa a kormány iránt bizalmi kifejezésére a kiegyezésben tanúsított magatartásáért. Az esküdtbíróági bizottsága bizalmi férfiak választása. Kenessey Gyula b. t. indítványa a görögkeleti vallásu magyar nemzeti egyház szervezése tárgyában. Pöhlössy Zoltán kérelme Bicskén II-ik gyógyszerért felállításának engedélyezése iránt. A Szt. György-kórház tisztviselőinek fizetésrendezési ügye.

— **Folkéretik azon utas,** aki f. év május hó 18-án a székesfehérvári állomás pénztáránál egy két személyre szóló *Székesfehérvár—Bocsn* —Gries másodosztályu menetérti jegyet váltott, szíveskedjék a helybeli állomásfőnökségnél jelentkezni.

— **Irodaigazgatói** állásokat szerveznek a járási főszolgabíróságoknál, ugyszintén 1—1 írónki állást be fognak szüntetni, hogy az irodai igazgatói állásnak helyt adjanak.

— **Ex-lex** idejéből maradt régen megbélyegzett törvénytelen eljárást korrigált ki legalább némileg a honvédelmi miniszterium. Elégé ismeretes a gyászos emlékü rendelkezés, mely ex-lex idejében a mult évben katonai szolgálatátelre a már elbocsátott katonákat kivételes szolgálatátelre, hogy a féltékenyen őrzött drága közöshadsereg csorbát ne szenvedjen. Az épen nem jószántából berukkolt katonának még a karhatalmi költségeket is saját zsebjéből kellett megfizetnie. A jelenlegi honvédelmi miniszterium ébredt csak annak tudatára, hogy ez az eljárás nem áll meg az igazság józan kritikája előtt s ebből kifolyólag rendeletet intézett a törvényhatóságokhoz, melyben az ex-lex idejében berukkolt katonák karhatalmi költségeinek visszafizetése iránt intézkedik.

— **Az Otthon kávéházban** levő Bioskop jövő heti szenzációs műsora a következő: 1. Fényképész és a medve. Humoros. 2. Rablógyilkosok. Megható dráma. 3. Sierene a bűvész király. 4. Akaratlan fürdés. Mulattató. 5. II. Rákóczy Ferenc fejedelem utolsó diadalutja. Itt még nem látott szenzációs újdonság. 6. Az áruló kinematograph. Könnyekig kacagató. 7. Modern betörők. Kép a jelenkorból. 8. Az arany bogár. Gyönyörű színes nagy látványosság. 9. Küzdelem a létért. Nagy szenzáció! Keltő kép. Csalódásig hűten tárja elénk amint egy ember dacol a sorsal míg végre célját eléri. Nagyon tanulságos. 500 méter hosszú.

— **A Gáz-utcai tűz.** Tegnap délután 2 óra tájban a harangok kongása tűzet jelzett. Gyorsan elterjedt a hír, hogy a veszedelmes elem a Gáz-utczában pusztít s a helyszínen, Márián Péter fűszerkereskedő házában a tűzjelzés után azonnal

sürgött-forgott az emberáradat. A tűzoltóság is csakhamar a helyszínen termett s élszánt múnkával vetette erejét a tűz lokalizálására. A faskamra és félszer állott lángokban, de veszedelmes helyzetben volt már a háztető is. A faskamra és félszer már menthetetlen volt, a tűzoltók lázas munkája csak a ház megmentésére szorítkozhatott. A munka eredményes volt, mert a tűzet lokalizálták. Így csak a kamra és félszer lett a lángok martaléka a bennök elraktározott különféle tárgyakkal. A tűz keletkezésének oka még eddig hivatalosan ismeretlen. Sokan azt beszélik, hogy gyermekek gyújtották fel a légegett épületeket. A valót a tűzvizsgálat deríti ki.

— **Az elhunyt Walper József** jegyző özvegyének nyugdíját 1000 koronában állapította meg a ma tartott jegyző-nyugdíj választmány.

— **Népgyűlést** alkartak az elvtársak tartani a nagy komédia napon október 10-én. Kósa István és társai adtak be ennek irányában kérvényt a főkapitányi hivatalba. Az ügy olyanténképpen nyert elintézés, hogy a főkapitány megtiltotta a tüntető felvonulást és a népgyűlést. Csak azt engedte meg, hogy a Langmár-féle vendéglő falaihoz csapkodják az elvtársak torkuk szörny-szülőltéit.

— **Szép asszonynak kocsisa.** Regi historia. A szép asszony szül. Takácsi Nagy Ida, Ribicei Nemes Viktoré, a zámoslyi ref. rektor felesége szemet vetett a szolgálatában álló kocsisra s egyik szép virradóra megszökött. Ki tudja hiva? 8000 koronát vitt magával s mig az tart, övök a világ. Aztán ki tudja mi lesz velök. A regényes historia, az ábrándok világának vége szakad. S egy önmagában is családott asszony áll életének romjai felett. Talán kétségbeesve, megtépett, eltékozolt szívvel és lélekkel.

Lapunk azon előfizetőit, a kik az utolsó énegyed díjával adósak, esetleg nagyobb összeggel hátralékban vannak, tisztelettel kérjük, hogy ezen kötelezettségeiknek eleget tenni méltóztassanak. Sokféle fizetési terheinket mi is csak abban az esetben vagyunk képesek leróni, ha előfizetőink velünk szemben az elfogadott lap díjaink megfizetésével eleget tesznek.

A Fejérmegyei Napló előfizetési ára egy negyed évre 3 kor.



Fogzásban levő gyermekeknek

valóságos megkönnyebbülés a SCOTT-féle Emulsió, mert elősegíti az étvágyat, erőt s egészségét ad s a fogak erísen és fehéren bujnak ki.

A Scott-féle Emulsió



Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer végzés — a halcsont — kérik figyelembe venni.

oly jóízű és édes, hogy a gyermekek örömmel, előszeretettel veszik; szabályozza az emésztést, csillapítja az idegeket, miáltal a szülőknél, valamint a gyermekeknek nyugodalmat, háborítatlan éjszakákat biztosít.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér.

Kapható minden gyógytárban.



— **Regruta.** Sütő János regruta ma vonult be a katonákhoz. Taszigalódott benne a még Csöszről megával hozott virtus; alig várta, hogy belekepcsködhassék valakibe. A Széchenyi-utczán csakánar: össze is akasztott Pálfi Imrével, ki nyugodtan hajtotta el mellette kocsját. A bűvész-kodó utczánél ötöt parázsverekedést rögtönöztek s Sütő Jánost véresen hozták be a városárára, honnét katonáékhoz kerül a törvény elé.

— **Kukoricatöltes.** Pancsu Kriszto bolgár kertész, Szabadbattyánban kertészkedik. Nem kerülne ő kelme e lap. hasábjaira, ha véle egy furcsa eset nem történik. Szüreti mulatságban volt Pajtása egy kopott régi flintával puffogatott a szüret örömeire. Bolond gondolata támadt; kukoricával töltötte meg a rozoga puffogatót. Egyszer csak elcsúsz a fegyver s a száguldó kukorica Pancsu Krisztonak tartott. Súlyosan megsebesítette. A szent-György kórház vette gondjaiba.

— **Mariskáért.** Nadapon tegnap jó kedvvel mulattak a legények a falu rozoga korcsmájában. Nóta s bor egyaránt folyt az ajkikon, a kedv nem ismert határt. Hát még mikor Borsos Mariska is bevetődött a korcsmába. Kosár a karján, mosoly az ajkán. Szerelmes hive, Balog Sanyi derült ábrázattal irányította tekintetét szerelmes jövődöbéljére, de ez a tekintet hirtelen komorrá, vaddá, szilajjá változott, mikor az egyik cimbor a 6 Mariskájához közeledett, évődött vele, sőt rágyújtott a nőtára: „Hány csillagból van a szemed Mariskán?” Balog Sanyit elfogta az eszevesztet, sötét harag. Kitért. Széket ragadott s úgy fejbe vágta vele az évődő legényt, hogy menten összeesett. Nagy verekedés, dulakodás kerekedett. Sokan heverték tehetetlenül, kinokban vergődve a föld porában. A kis Borsos Mariska pedig sírva menekült az irtózatossá vérengzés színelhelyétől, szegényke.

— **Férj és feleség.** Tolnai László sárbogárdi hazánkba összetűzött feleségével. Ha az még csak hébe-korba történt volna! Űtötte-verte a szegény asszonyt, kit sokszor láttak sírni az éj csillagai. A gyöngédtelen ember a minapában elverte feleségét még a háztól is. Tegnap berugott. Ittas fejében ujra felujultak régi rögeszméi felesége lakására rontott s egy durva kapával elnászpángolta szegényt. Veszett módon elnászpángolta. De jöttek a csendőrök s meghunyászkodott a dühöngő. Megtörtén valotta be a bűnt. Csak annyit említett fel mentéségre, hogy feleségét a verással egyházi adójának megfizetésére akarta szorítani. A mentegést figyelembe nem véve fogházba kísérték a csendőrök. Felesége szomorú végnek néz elébe megtört tekintettel.

— **A kávéházban.** Toman József és Toman Imre keményítősök vig hangulatban jöttek tegnap estefelé a szőlőhegyről. A mulatság folytatására betértek a Balaton-kávéházba, ahol három ott tanyázó cuculistával, kik hasonló jó hangulatban voltak, hamarosan összeakasztották a keréket. Kölcsönös sértegetésre hajba kaptak. E közben egyik Toman egy sörös üvegre ütött hatalmas kézmozdulattal. Megjárta. A sörös üveg eret vágott kezében s csak úgy csurgott a vér a kávéház parkettjére. A civakodókat a rendőrök érkezének híre ugraszította szét. A rendőri eljárás folyamatban van.

— **Tolvaj kocsis.** Galambos Mihály sár-szentmihályi földműves 3-án virradóra két zsák gabonájának hűlt helyét lelta. Hasonlóképen elillant kocsisa is, Gáspár András. Így hát nem sokat kellett tündőnie afelett, hogy ki lehetett a gaz tolvaj. A nyomozás szintén ezeket az adatokat szolgáltatva, s csak annyiban változtatott rajtok, hogy az ügy frázisaira is vetett szomorú világot. Gáspár kocsis a gabonát eladta, árát pedig nyomban lejáratta a garaton. Még eddig csak nyomát ütük.

— **Verekedők.** Vajtán a mult év szeptember 29-én a falu korcsmájában nagy duhajkodás volt, melyből Erdős Ferenc és Suplicz János különösen kivette az öt megillető részt. Erdős Ferenc fültövön szurta szegény Farkas Mihályt, ki sokáig élet-halál közt lebegett. A törvény Erdőst 6 hónapra, Supliczt pedig 1 hónapi fogházra ítélte.

— **Baleset** érte tegnap a kis Bebesi Terézt Vásár-téren fekvő házukban. Súlyos mangelófa esett szegénykének lábára s annak alsó szárny-csontját eltörte. A-kórházban vették ápolás alá.

Bűnügyi főtaggyűlések a székesfehérvári kir. törvényszéknél október hónapban:

Okt. 8. Győri Pap József sikasztás bünt. Mayerhoffer István lopás bünt.

Okt. 9. Balogh János és 2 társa magánlak-sértés bünt. Bori János magánlakstés bünt. Nagy Jánosné és 1 társa hatóság ell. erőszak büntette. Spiller Adolf e. n. k. bünt.

Okt. 12. Vig Andrásné lopás bünt. Szabó Gulyás György és 1 társa lopás bünt. Somogyi András lopás bünt. Ihász Béla lopás büntette.

Okt. 15. Tóth K. János s. testi sért. bünt. Csenki Márton s. t. sért. bünt. Ifju Almási Ferenc gond. ok. s. t. sért. vétsége.

Okt. 16. Debrecei József és 2 társa hatóság elleni erősz. bünt. Ódon sándor és 1 társa hat. ell. erősz. bünt. stb.

Okt. 19. Handler Gyula igazgatás véts.

Okt. 22. Sebestény Julianna lopás büntette. Horváth József lopás büntette Monos Lajos e. n. k. bünt.

Okt. 23. Geres Tóbiás és 4 társa magánosok ell. erőszak bünt. és más bűncselekmények.

Okt. 26. Ifju Illes András lopás véts. Dobos Mihály lopás bünt. Takács István és 2 társa lopás büntette.

Okt. 29. Özv. Androvits Adolfné sikasztás bünt. Léderer Jakab és neje sikasztás bünt.

Okt. 30. Nyeas István és 3 társa lopás bünt. Udvardi Cserna József magánlakstértés büntette. Neszkár János lopás bünt.

Felelősségi tárgyalások. Okt. 10. Kuhinkó Ignác becs. sért. vétsége. Böcz Samuné rágalmazás véts. Böcz Imre és társa becs. sért. véts. Keresztény Andrásné és társa k. testi sértés vétsége Buderer György becs. sért. vétsége. Juhász János (felső) rágalmazás vétsége. Marx Andrásné becs. sért. véts. Menczel István becs. sért. véts. -Fülöp László becs. sért. vétsége.

Okt. 17. Ifju Vencz József tüzvész okozás véts. Ódor István közönség elleni kihágás. Oláh István könnyű testi sért. véts. Kaiser István súlyos testi sértés véts. Császár Sándorné rágalm. véts. Hegedűs Gábor becs. sért. véts. Keresztes Sándor János könnyű testi sért. véts. Szarka József könnyű testi sért. vétsége. Császár Sándorné rágalmazás vétsége.

Okt. 24. Kulifai Mihály és társai súlyos testi sértés vétsége. Liditneker Ódon és társai k. t. sért. vétsége. Tetzl György és társai súlyos testi sért. véts. Varga János és társa rágalmazás véts. Windelsen Ferenc közönség elleni kihágás. Kun Mihály könnyű testi sért. véts. Török Lajos és társai könnyű testi sértés vétsége. Antal János becs. sért. vétsége. Balog György becsület sértés vétsége.

Olyan törekvés föltétlenül megérdemli támogatásunkat, hol arról van szó, hogy a gazda minél magasabb árak mellett értékesítse terményeit. Gazdálkodó olvasóinknak tehát czuttal is tudtára adjuk, hogy Mauthner Ódon magnagykereskedése Budapesten a nyáron kezdett akcióját folytatja, t. i. a természetből arankamentes lóhere és lucerna magért nemcsak a napi árnál, hanem egyáltalán az itt nálunk elérhető árnál is lényegesen magasabb árakat fizet. Helyénvalónak tartjuk tehát a gazdákat emlékeztetni, tudassák a Mauthner-céggel, még pedig mint mellékásával, ha arankamentes lóhere- vagy lucernamag felett rendelkeznek.

A fellepött lépfene miatt az alsó városi legelőt bezárták.

Betörők. Magyar István és József merész vállalkozással, gyanus szándékból utra keltek a múlt hét folyamán. Szűcs János telt kamrájába igyekeztek, hogy erőszakos uton kerítsenek ott egyet-mást hatalmukba. A feltört kamarában egy hordó bort találtak. Neki ültek az ivásnak. Csak az volt a baj, hogy az ébredő gazda elriasztotta őket. A csap nyitva maradt s 2 hl. bor folyt el, hogy a föld igrá be. A tolvajokat elfogták.



LEGJOBB
CIPŐCÉMÉ

szép fényt ad és tartóssá teszi a bőrt. A NIGRIN egészségé szempontból is ajánlható, a mennyiben nem tömi el a bőr lukacsait s nem akadályozza a láb párolgását

ST. FERNOLENDT, Bécs
cs. és kir. udvari szállító.

Mindenütt kapható!

Szigeti fényképezési és festészetű műintézet. Székesfehérvár, Kosuth-utca 9. Budapest IV. Kristóffér 6. Nagyítások bármely kiskép után életnagyságu olaj, aquarell vagy pastell kivételben. Minden csütörtökön, pénteken, szombat és vasárnapokon személyesen eszközölöm a felvételeket. Kiténő tisztelettel Szigeti.

Hűtlenül szolgálta urát, Cziráki Antal grótot cselédje Reich Ignácé. Megvámolta gazdája kukoricáját. Rajta fogták s feljelentették.

A vásártér rendezéséhez. Az állategészségügy nagy sérelmére még mindezekig rendezetlen a vásártér. Sokszor emelkedtek hangok érdekében, de a beszéd csak beszéd maradt. A főállatorvos sokszor kifogást emelt a huza-vona ellen, így aztán megfordult már nem egyszer a közigazgatási bizottság előtt, majd a tanács veté kezébe az ügyet. A tegnapi összejutott tanács is felvetette a kérdést. A lovak ellenőrzéséről folyt a vita. Eredmény: kimondták, hogy ezentul senkinek sem engedik meg, hogy a vásártéren belül megállítsa fogatát. Szóval az eladandó lovak a legközelebbi vásáron már csak a korlátok között várhatják a vevő publikumot.

Hálátlan fia boszúból gyújtotta fel László József kislángi lakos házát, mint a megejtett tűzvizsgálat kiderítette. A gonosz fiút feljelentették az ügyészségnél.

Tolvajlás. Battyány Hajos gróf lajostelepi szőlőjében az intéző vizsgálódva járt a minap a szüret várható eredményéről akart tájékozódást szerezni. Egyszer csak tűnődve állt meg, meglepődve látta, hogy a természet ösereje mintha meghazudtolta volna magát. Egyik-másik erőtlenes töke nem hozta meg a kívánt eredményeket, míg sokkal gyengébb aránylag dúsabb fűrtökkel kecsgetett. Kutatni kezdte a baj emberi okát. Ekkor derült ki, hogy a tolvaj a saját csőszé, Magyar István. Mintegy 4 métermázsza szőlőt vágott le a tökékről, azt sutygombá kicsinyenként ebédhordó kosarába rakosgatta, minden egyes nap jó csomót cipelt magával. A tolvajokat feljelentették.

A közös konyha szociális szempontból.

Irta: Denk Rezső.

A közös konyha eszméje mind jobban tért hódír.

Mi adott ez intézménynek egyszerre ily népszerűséget? Az anyagi előnyök nem, legalább nem első sorban. Hogy sokan, különösen a házi asszonyok annyira kapnak közös konyha intézményén, annak egyetlen és legfőbb oka a cselédmizéria. Ez pedig szociális baj. Leginkább két alakban nyilvánul, először hogy cselédhiány van, másodsor hogy a cselédek túlkövetelők, megbízhatatlanok, tudatlanok. Minkét baj ellen biztos orvoságnak tartják a közös konyhát, mert akkor egyrészt nem kell annyi cselédet tartani, másrészt

kevésbé tanult, tehát olcsóbb cseléddel is beérik. Kérdés azonban, hogy a cselédkérdés ilyen megoldása szerencse-e? Azt feleljük hogy nem: mert ha a közös konyhák divatosakká lesznek azokból roppant nagy károk származnak az egész társadalomra.

Első sorban nem segít a közös konyha a cselédhiányon. Mi vonzotta eddig a tisztességes falusi leányokat városi szolgálatba? Leginkább az, hogy egy ügyes urnő oldalán megtanulhatnak főzni. Ennek reményében sokan szerényebb fizetésért is szolgáltak. Ezek képezték a cselédek közt a legtisztességesebb elemet. Ha ezen előny megszűnik, valami kevés leány fog megjönni csak azért, hogy a portörlo ruha kczelését elsajátítsa. — Így tehát az urnők a jövőben még kevésbé kapnak megbízható, becsületes cselédet, mint eddig. S ha kevesebb leánynak lesz alkalmá a háztartás nagy művészetét elsajátítani, kevesebb lesz az alsó néposztályban a boldog családi élet. Mert a családi boldogságnak s megelégedésnek egyik főtenyezője a családi tűzhely. A hol az asszony nem tud tisztességesen főzni, ott a férj rendszeren korcsmás, korhely lesz. Így van ez nemcsak a szegényebb házaknál, hanem uri családoknál is.

Azért, ha a közös konyhát élvező családokban leánygyermek van, vajjon ez hol fogja megtanulni, s megszokni a háztartást? Eddig se sokat értettek hozzá az uri leányok. ezentul még kevesebbet fognak érteni. Jaj annak a fiatalembernek, aki ilyen cvikkeres hölgyecskével akar egy életsajkába szállani! Ha tisztességesen akar étkezni, egész életére a közös konyha rabszolgája marad. S ha azok a jó urnők még a főzés gondját is lerázzák magukról, vajjon mivel akarják majd az időt tölteni? Majd hiszen azok örülnek legjobban a közös konyhának, akiknek a háztartás amugy sem okozott sok fáradságot! — Többidejük marad járás-kelésre, nagyobb lesz a puccsz, tetemesebb a kiadás, gyakoribb a családi jelenet megszokottabb a pletyka, s a jó ég tudja mennyi rossznak a csíráját rejti magában.

Ha az urnő és cseléd között a jó és helyes viszony megszűnt, ezt nem lehet azzal jóvá tenni hogy az ellentéteket még jobban kiélesítjük; új sebet ütünk, hogy a régít ne érezzük. Inkább arra kell törekednünk, hogy a baj igazi okát felismerjük és gyógyítsuk. Nem azt kell keresni, ami a cselédet urnétől egészen elválasztja, hanem azt ami köztük a rendet helyreállítja. Nem sokat segít a beteg, ha fájdalmat megszüntetésére agyonütöm.

ELECTRO BIOSCOP (Mozgó fényképek)
az „OTTHON” kávéházban Kossuth-utca 17. sz.

Naponta 2000. méter film bemutatás!

Szabad bemenet! I. rendű cigány zenekar! Buffet.

Szerkesztői üzenetek.

Marsfi. Köszönjük a szíves invitálást. Előbb azonban meg fogjuk tanulni, hogy hogyan lehet pocsdétában uszni s hogyan lehet a Sóstó rejtelméből ép bírral kievickélni, mert hogy kegyed feltétlenül belefordítana bennünket abba a mérhetetlen lékvárba, az bizonyos. Ne is akarja mostolyal elütni a dolgot. Mert hiszen itt a tények, a szomorú tények beszélnek minden Demosthenesnél ékesszólóbban. Ha valaki úgy megmérte a Sóstót, hogy az első felfordulás után a másodikra is vállalkozott, sőt evezés helyett maga húzta a csónakot, annak szenvedélye a vízbe potyogás. A megázást inkább majd egyebütt keressük. Teszem azt a csültörtökhöz hasonló alkalommal és módon. Hanem akkor nem szabad olyan korán kerekét oldani száz börtönvizsgálatért sem. Inkább eldőljenek majd helyette, hogy Szalmaszál a vízbe...

G. A. Rácalmás. Hát most már tudjuk, hogy mi a nagy és makacs hallgatás oka, hogy a mikor ott szennzációk történnék, a mi az egész megyét szorosan érdekelné, egy árva szó kevés, de annyi tudósítást se kapunk. Kijelentjük egész határozottsággal, hogy az egész installációról egy árva betűt nem kaptunk se Kemény Kálmántól, se mástól. Pedig ugyancsak kíváncsiak voltunk rá s meg vagyunk győződve, hogy meggyeszerzte élnék érdeklődést keltett volna a hosszan vajudott ügy illetén szerencsés megoldása. Máskor alkalmasabb tudósítót kell megbízni, a ki nemcsak igéri, de meg is teszi azt, a mit magára vállalt. De meg ha tényleg mi hibáztunk volna is, akkor se volna szabad a tagadás oly rideg álláspontjára helyezkedni, mint a milyet tapasztaltunk. Ha mi itt benn hasonlóan gondolkoznánk s csak azt és azért tennénk, a miért valami méltánylás jár, ha nem vágnánk zsebre sokszor maliciát, mellőzést, lekicsinylést épen olyan részről, a honnan joggal csak támogatásra lehetne kilátásunk — akkor nagyon sok másként lenne, illetőleg sehogyan se lenne. Sérelemi politikával sem mire se megyünk. A közügyet az ilyesmivel csak sorvasztani lehet. Ez nem altruizmus, az bizonyos. Tehát legyen szent a béke. Egyébként ezt azért írjuk, hogy mások is értsenek belőle. Valami csodálatos újabbban az indolencia. Még az ifjabbak körében is. Mintha semmi egyéb dolgunk nem volna, mint a sült galamb várása. A pécsi nagygyűlésen ékesnél ékebb beszédek hangzottak el a sajtó pártolásáról. Azt hittük, hogy a szívek vajja változtak, a melyekben minden megfogamzik s ime! — csodálatos! — utszére esett szemekké lettek. Van egy egész gárdánk az ifju jóakaratu

fiatalokból is. Ha mindegyik hónapankint legalább egyszer megreszkírozna egy öt filléres levelező lapos s három percnyi időt hozzá: a mi lapunk feltétlenül vezetne az összesek előtt. Hiszen mindenki tudja, hogy a hírovat egy lapnak a gerince s ha a gerinc életerős, akkor könnyen dirigálja az egész szervezet működését. Udv! béke! és gyöngyharnak! No meg az előfizetések és hátralékok beküldése!

Többeknek. A „Vidám órák” valóban megjelentek. Nyolc ivre terjednek s 12 elbeszélést tartalmaznak. Csupán az expedicio munkája van hátra. A nyolc ives könyv ára 1 kor. Ugyanennyiért kapható szerkesztőségünkben a „Hét országou keresztül” s „Az Éjjeli nap országában” című könyvtünk. Azt hisszük, hogy ennél olcsóbban már nem is lehetne adni.

Anyakönyvi statisztika.

1907. évi szeptember hó 28-tól október hó 5-ig.
Születés. Született: 9 törvényes fiu, 8 leány, 0 törvénytelen fiu, 2 leány; ezekből halvaszületett törvényes fiu 0, leány 0, törvénytelen fiu 0, leány 0. Összesen 10.
Halálozás. Elhalt: 6 fi, 7 nő; ezekből 7 éven aluli törvényes fiu 2, leány 2, törvénytelen fiu 0, leány 0, 7 éven felüli fi 4, nő 5. Összesen 13.
 E szerint a születés a halálozást 6-tal mulja felül.
Elhaltak. Horváth Istvánó, Piller Anna r. k. 33 éves, Olaj-utca 35. — Tóth Györgyné, Térmeg Erzsébet ev. ref. 42 éves, Tobak-utca 10. — Machnik Ernő r. k. lakatos tanonc 20 éves, Csonka-utca 5. — Hermann Györgyné, Ódor Sára ev. ref. 66 éves, József-utca 12. — Reusner József r. k. napszámos, 26 éves, Kertfalva-utca 8. — Beimer József r. k. 6 hónapos, Osz-utca 21. — Szabó János r. k. kishírtókos, 65 éves, Felsőkirálysor 13. — Héger Józsefné, Vadász Mária r. k. 49 éves, Szarcsa-utca 44. — Kovács János r. k. 16 napos, Öreg-utca 26. — Id. Kocsis Andrisné, Farkas Anna, r. k. 68 éves, Öreg-utca 11. — Klein Adolf izr. ünálló fűszerkereskedő, 50 éves, Deák Ferenc-utca 8. — Dér Erzsébet ev. ref. 1 hónapos, Demkőhegy 75. — Izsák Mária r. k. 22 napos, Haf-tér 7.

Kihirdetések.

Fleischmann Géza fűszerkereskedő Vereb és Klein Erzsébet Székesfehérvár. — Maróczy József cserepes-segéd és Arany Teréz Székesfehérvár. — Schön Márkus fűszerkereskedő-segéd Budapest és Klein Tini Székesfehérvár. — Farkas Ferenc férfi szabó-segéd és Németh Mária Székesfehérvár. — Mihályi József napszámos és Menyey Katalin Székesfehérvár. — Nyikos György napszámos és Kovács Erzsébet Székesfehérvár. — Szechnayer Károly Veszprém önálló költőgyártó és Draskóczy Irén Székesfehérvár. — Sándor Gyula szabofestő és mázoló-segéd és Málics Katalin Székesfehérvár. — Schreiber Ferenc cs. és kir. számvívó altiszt és Lhotka Mária Székesfehérvár. — Szabó Lajos könyvnyomdai gépmester és Langnár Julianna Székesfehérvár

A közönség érdeke,

hogy megtudja, miszerint

ki van zárva,

hogy létezen az összes gyártmányok közt jobb, mint az

Alföldi fehér keresztos

sósorszesz,

amely a most uralkodó óriási hőségben legerősebben hűsítő, üdítő és fájdalomcsillapító hatásánál fogva az emberiség jóltevéjeként szerepel. Ma már ez az egyedüli szer, mely né hiányozzék egyetlen egy lakásból sem az igazi

„házi barát” az alföldi fehér keresztos

sósorszesz,

masszirozásra legalkalmasabb bedörzsölő szer. — Belsőleg használva cseppenként a legjobb és legkellemebb érzést idéz elő.

Mindenütt kapható!

Kitűnő volta miatt a legolcsóbb.

Egy üveg	Egy nagy üveg	Egy legn. üveg
40	1.-	2.-
fillér.	korona.	korona.

Gyártja az

Első Alföldi Cognacgyár Részvénytársaság KECSKEMÉTEN.

Nem kell vegyészti vélemény

az alföldi fehér keresztos



SOSBORSZESZNEK,

soha hasznosabb dologra senki pénzét ki nem adhatja, mintha megveszi

az alföldi fehér keresztos

sósorszeszt,

mert ne üljön fel senki az üres-reklámnak, az emberek annak higgyenek, amit maguk kipróbálnak.

Nincsen az az edzett test, Nincsen olyan jó egészség, Mely ápolást ne kívánna S vigyázatra ne szorulna.

Biztonsággal sikeresen kizárólag

az alföldi fehér keresztos sósorszesz használható csak, mert üdítő, vidító, kellemes, jó zamatu, illatos, erős és

feltétlenül meseszerű hatással.

Mindenkinek nélkülözhetetlen, gyártja az

Első Alföldi Cognacgyár

részvénytársaság és szeszfinomítógyár

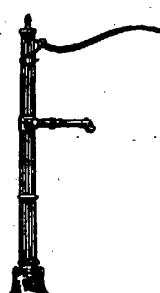
KECSKEMÉTEN.

Ü cs. és. k. fens. József főherceg kamarái szállítója.

Mélyfuratu

ÁRTÉZI KUTAKAT,
VIZVEZETÉKI MUNKÁKAT, KUTSZI-
VATTYUKAT, GÉP- ÉS KAZAN-
≡ MUNKÁKAT ELVALLAL! ≡

Uj szivattyuk 30 kor.-tól feljebb kaphatók!



FÜRDŐSZOBA BERENDEZÉST OLCSÓN TELJESIT.

Motorok javítását szakszerűen eszközli.

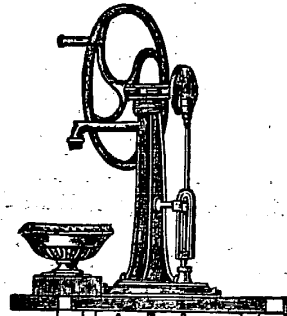
Javításokat pontosan eszközöl:

FEJES BERTALAN

gépműhelye és kútfurási vállalata

S-Z-É-K-E-S-F-E-H-É-R-V-Á-R.

királykut mellett.



Nyomatott az Egyházmegyei Könyvnyomdában, Székesfehérvárott.